

Dames en heren, mijn naam is Tido Visser, ik mag mijzelf trotse directeur noemen van het Nederlands Kamerkoor dat vandaag zijn tachtigste verjaardag viert. Een hartelijk welkom aan u allen, en een speciaal welkom voor de wethouder cultuur van ons Utrecht, Kees Diepeveen, en voor de leden van onze club gulle gevers van de De Nobelkring, vernoemd naar oprichter Felix de Nobel.

Het is 1937 en we staan aan de vooravond van een wereldoorlog, de kleurentelevisie is nog heel ver weg, de kernbom heel dichtbij, Paul McCartney en John Lennon zijn nog niet geboren, en de *Vier Letzte Lieder* van Richard Strauss nog niet geschreven. Het is in dat jaar dat een begenadigd en gerespecteerd musicus, Felix de Nobel, de telefoon pakt. Hij belt de beste zangers uit zijn balboekje. Of ze willen komen zingen in een nieuw koor. Een topkoor in wording, zo belooft hij. En wie Felix de Nobel kende, wist: voor minder doet hij het niet.

Nu, 80 jaar later, zijn we dankzij hem, en dankzij zijn opvolgers, een geschiedenis rijker. Componisten die de afgelopen 80 jaar voor het Nederlands Kamerkoor schreven, ik noem er een paar van een buitengewone lijst: Francis Poulenc, Frank Martin, Hendrik Andriessen, Rudolf Escher, Michel van der Aa, Harry Birtwhistle, Sofia Gubiadulina, David Lang, Nico Muhly, James MacMillan. Het koor trad in die 80 jaar vrijwel overal op; in de belangrijkste zalen, van Beijing tot Parijs, van Taipei tot Londen, van Moskou tot Buenos Aires, twee weken geleden voor het eerst.

Een rijke geschiedenis schept verplichtingen. Als je je te weinig spiegelt aan de wereld om je heen, als je inslaapt, of zelfvoldaan wordt, wordt de geschiedenis uiteindelijk een loden last. Het bewijs dat je tijd is gekomen. *Het Nederlands Kamerkoor is opgeheven.*

‘Ze waren ook wel erg oud, nietwaar?’ ‘Het werd wel eens tijd dat ze ermee ophielden, toch?’

Maar als het je goed gaat, wordt de geschiedenis een vliegwiel: als je innoveert, verjongt, je verhoudt tot je omgeving, ziet men in jouw rijke historie de verklaring voor het succes van vandaag. Geschiedenis zuigt je leeg, of laadt je op. Afhankelijk van hoe jij met het heden omgaat.

Het Nederlands Kamerkoor heeft – hoe kan het ook anders – alles meegemaakt. Van stoffigheid tot hoogglans, van landerigheid tot dynamiek: triomfen in de metropolen van de wereld, maar ook: vocale worstelingen van een groep angstige zangers, hadden we vroeger nog prachtige pensioenregelingen voor het feit dat zangers net als balletdansers jonger moeten afzwaaien, inmiddels hebben we ook kennis gemaakt met genadeloos en massaal ontslag door subsidiekortingen van 75%.

Wat ik dit koor in de komende 80 jaar toewens, is het volgende:

- Nooit meer te bestaan zonder zich te verhouden tot de buitenwereld. Urgentie is de enige ware wijze van kunstenaarschap. Ook dan mag een concert gewoon een mooi concert zijn, maar daar staan wel andere verantwoordelijkheden naast. De kunstenaar zet aan tot denken. Biedt een andere blik op de wereld. En dat kan alleen als diezelfde kunstenaar zich rekenschap geeft van wat er zich in die wereld afspeelt. Onlangs vond in deze zaal het project 150 Psalms plaats, het grootste project uit de geschiedenis van het Nederlands Kamerkoor: er klonken 150 psalmen van 150 componisten uit 1000 jaar koormuziek. Liefst 11.210 bezoekers in 2 dagen waren getuige hoe kunst en maatschappij hand in hand gingen. Concerten, lezingen, inleidingen, kunstinstallaties, waarin de actualiteit van de psalmen op unieke wijze werd belicht. Ik wens het NKK een blik ver van de eigen navel, een blik op de horizon, in verbinding met de mensen om zich heen.

- Ik wens het NKK ook een wereld, waarin het Nederlandse publiek vaker uit zijn comfortabele stoel komt om zich te verhouden tot de wereld. Vaker naar het theater gaat om te worden geprikkeld, de eigen nieuwsgierigheid aan te wakkeren. Het aanbod in de Nederlandse musea, theaters en concertzalen, is van een ongekend niveau. Artiesten anno 2017 nemen verantwoordelijkheid. Nu is het aan het Nederlandse volk om eenzelfde verantwoordelijkheid te nemen. Laten we verder kijken dan onze spelcomputer, de tijdlijn van onze Facebookaccount of de rand van ons bord.

- En ik wens het NKK en de kunstsector in Nederland leiders, politiek en anderszins, toe, die het economische, maatschappelijke, infrastructurele én morele belang van kunst zien. Die zien dat het Nederlands Kamerkoor nu eenmaal geen factuur kan sturen naar Q-Park om te delen in de winst die Q-Park maakt dankzij uw bezoek aan het Nederlands Kamerkoor, hier vandaag. Dat we dus ook geen factuur kunnen sturen naar de NS, of naar Shell, of de lokale horeca. Dat er leiders zijn die begrijpen dat kunst bindmiddel is in een maatschappij. Dat het piano spelen kinderen intelligenter maakt, dat koormuziek op ongekende wijze vriendschap in de hand werkt, dat samen zingen dementerenden doet ontwaken uit hun geestelijke isolatie. Ik wens de kunstsector leiders die ogenblikkelijk denken aan kunstenaars om doelen te bewerkstelligen. Waarom muziekinstellingen en ziekenhuizen niet samen huisvesten? Dat patiënten naar onze repetities mogen komen, mogen spelen op de instrumenten als die werkeloos staan. In onze muziekbibliotheek mogen snuffelen. En waarom niet veel vaker de enorme internationale netwerken van musici inzetten voor economische of handelsmissies? Ik kan u talloze voorbeelden geven van gemiste kansen. En ik wens ons allen leiders die inzien dat kunst niets anders is dan het geestelijke voedsel van een maatschappij waarin

mensen kiezen voor elkaar in plaats van voor eigenbelang, een maatschappij waarin nuance het wint van de oneliner, een maatschappij waarin moreel gezag gaat boven blinde macht. Daarin speelt kunst een rol.

Het NKK bestaat 80 jaar. Ons project *150 Psalms* stond hier in deze zaal en staat over 5 weken in het Broadway van de klassieke muziek, het Lincoln Center in NYC.

Het NKK bestaat 80 jaar, en we komen net terug van een tour naar Zuid-Amerika, in een fantastische samenwerking met Amsterdam Sinfonietta. Samen verbluften we de Zuid-Amerikanen met concerten van een ongekend hoog niveau. Maar het koor stond gisteren met dezelfde toewijding en hetzelfde plezier in Heerenveen en donderdag a.s. in Zwolle, vrijdag in Vlissingen.

Het NKK bestaat 80 jaar en vier weken geleden begon een opleidingstraject voor talenten, genaamd NKK NXT, waarbij we 9 talenten een baan aanbieden, voor een half jaar. Zij mogen gaan werken aan een antwoord op de vraag wat koormuziek in 2050 moet zijn. Ze gaan experimenteren, grenzen verkennen, zoeken naar nieuwe vormen.

Het NKK bestaat 80 jaar en werkt rondom meer dan 50% van zijn concerten samen met lokale amateurs. Dat zult u vandaag ook weer zien.

Het NKK bestaat 80 jaar en heeft een staf die voor elkaar, voor de zangers en voor zijn publiek door het vuur gaat. Met minder dan het beste nemen ze geen genoegen. En ze staan zich erop voor benaderbaar en prettig in de omgang te zijn. En dat lukt ze. Elke dag weer.

Het NKK bestaat 80 jaar en heeft een fenomenale chef-dirigent. Op de musicus Peter Dijkstra staat geen maat. Hij leidt het koor naar

grote hoogte. En hij staat in een rijke traditie chef-dirigenten, die begon met Felix de Nobel.

Het NKK bestaat 80 jaar en heeft 15 fantastische kernzangers, en nog eens 30 zangers die regelmatig met ons meezingen. Zij zijn de sterkhouders van een unieke klankkleur die werd opgebouwd, bewaakt en gekoesterd door elke zanger die in de afgelopen 8 decennia zong met het NKK.

Het NKK bestaat 80 jaar, en we zitten boordenvol nieuwe ideeën, plannen voor de komende 5 jaar. Wij hebben uw steun nodig om die plannen te realiseren. Meld u vooral aan als donateur. U kunt zich geen voorstelling maken van het belang dat uw bijdrage heeft in de totstandkoming van onze activiteiten.

Wij gaan door, met zingen op het hoogste niveau, met emotioneren, met prikkelen, met uitdagen, met het werken met amateurs, met het ontwikkelen van talent. Opdat wij ons over 80 jaar nog steeds ten volle bewust zijn van het feit dat...
de geschiedenis bepaald wordt door het hier en nu.

Nederlands Kamerkoor, gefeliciteerd.